

Energi & Politik
Tomas Malmström, 08-677 25 02
tomas.malmstrom@energiforetagen.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm
E-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport Ei R2025:08 "Information om klimatprestanda och flexibla resurser. Förslag till genomförande av artikel 20a i det reviderade förnybartdirektivet"

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Tillgängliggörande av information för att främja efterfrågefleksibilitet, och därmed även användningen av förnyelsebara energikällor inom EU, är något som Energiföretagen generellt ser positivt på.
- Systemansvarigas tillgängliggörande av information, utöver vad de redan har tillgång till inom den ordinarie elnätverksamheten, bör undvikas eller åtminstone hållas till ett minimum. Risken finns annars att kundkollektivet belastas med kostnader, när huvudprincipen i stället bör vara att den som får nytta av informationen står för kostnaden.
- Även om det fortfarande är oklart i vilken utsträckning 5 kap. ellagen kommer att förändras med anledning av SOU 2023:64, har Ei med all sannolikhet tillräckligt mandat att utforma incitament för smarta nät i intäktsregleringen. Incitamenten behöver ses över i samband med pågående utveckling av intäktsregleringen och incitament för flexibilitet stärkas.
- Energiföretagen tillstyrker förslaget att det i första hand är Svenska kraftnät som ansvarar för att beräkna andelen förnybar el och växthusgasutsläpp per elområde, samt att tillgängliggöra information som distributionsnätsföretagen därefter kan hänvisa till.
- Energiföretagen tillstyrker förslaget om distributionsnätsföretagens skyldigheter att tillgängliggöra uppgifter om potentialen för efterfrågefleksibilitet, med reservation för att informationen i stor utsträckning baseras på anmälda uppgifter från anslutna kunder och att möjligheten till kvalitetssäkring därmed är begränsad.

Övergripande synpunkter

Inledningsvis vill vi framhålla att syftet med Förnybartdirektivet - "att främja användningen av förnybara energikällor inom EU" - är gott. Alla kraftslag behövs för att möjliggöra elektrifieringen och på kort/medellång sikt är det främst dessa produktionsslag som kan öka i omfattning och möta ett ökande behov av el. När det gäller just den aktuella frågan i artikel 20a, som remissen berör, gör Energiföretagen emellertid samma iakttagelse och bedömning som Energimarknadsinspektionen (Ei). Sannolikt är det så att det främst är den påverkan på elpriset som andelen förnyelsebar elproduktion har, som styr kundernas agerande. Vi delar därför bedömningen att särskild information om andelen förnyelsebar el och växthusgasutsläpp sannolikt kommer att ha endast en begränsad nytta i avseende att styra flexibla resurser.

I den mån det kan bidra, anser Energiföretagen ändå att det är fullt rimligt att information som de systemansvariga har ansvar för, tillgång till och är nödvändig i sammanhanget, självklart ska tillgängliggöras och komma andra aktörer till del. För systemansvariga för distributionssystem är det främst mätvärden i anslutningspunkterna till elnätet, för inmatning respektive uttag av el, som de i det här sammanhanget kan bidra med. Annan information "bakom mätaren" gällande kundernas anläggningar, typ av produktion och så vidare kan man dock inte förutsätta att systemansvariga har kännedom om. Som Ei:s utredning visar kan det av andra anledningar vara så att viss relevant information finns tillgänglig. Till exempel kan Svenska kraftnät i sin egenskap av systemansvarig för överföringssystemet ha tillgång till uppgifter genom ansvaret för avräkning. Om inte uppgifter redan finns tillgängliga för den systemansvarige av något sådant annat skäl, kan inte förutsättas att de självklart är bäst lämpade att tillgängliggöra all slags information åt elmarknadens övriga aktörer. Dels är det inte säkert att den systemansvarige har naturlig tillgång till information om de anslutna anläggningarna/kunderna, utöver vad som krävs för elnätsverksamheten. Därmed kan sådan typ av information vara svår att kvalitetssäkra. Dels är det något som driver kostnader. Dessa kostnader riskerar då att belasta kundkollektivet snarare än de aktörer som drar nytta av informationen.

Detaljerade synpunkter

2.1 Artikel 20a.1

Energiföretagen instämmer i konstaterandet att det saknas bestämmelser i svensk lagstiftning om att elnätsföretag ska tillgängliggöra sådan information som anges i artikel 20a.1. Det behöver därför införas bestämmelser om detta i svensk lagstiftning för att genomföra kraven. Vid införandet av sådana bestämmelser vill Energiföretagen poängtera att tillgängliggörandet av information, utöver vad de systemansvariga redan har tillgång till inom den ordinarie elnätsverksamheten, bör hållas till ett minimum. Riskerna finns annars att kundkollektivet belastas med kostnader som rimligen bör tas av de som får nytta av den tillgängliggjorda informationen.

2.1.1 Bedömning

Angående incitament för smarta nät bedömer Ei att ”...de förslag som lämnats i *Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät* (SOU 2023:64) om att upphäva 5 kap. ellagen och införa ett nytt 5 kap. i samma lag...” är tillräckliga för Ei att utforma en intäktsreglering som tillgodoser kraven. Energiföretagen påminner om att det ännu inte är klarlagt om utredningens förslag realiserar i alla delar och därför oklart exakt vilka åtgärder som vidtas avseende 5 kap. ellagen. Trots denna osäkerhet delar vi uppfattningen att både nuvarande och framtida ellag sannolikt kommer ge Ei tillräckliga mandat att utforma intäktsregleringen med erforderliga incitament, samt att det finns behov av att stärka vissa incitament. Det gäller då särskilt incitament att använda sig av flexibla resurser, vilket för närvarande är svagt.

3.1.2 Metod för beräkning av andel förnybar energi och växthusgasutsläpp

Energiföretagen delar Ei:s slutsats om att systemansvariga för distributionssystem inte har tillgång till de uppgifter som behövs för beräkning av andelen förnybar energi och växthusgasutsläpp per elområde. Därmed stödjer Energiföretagen även förslaget att det i första hand bör vara Svenska kraftnät som ansvarar för att beräkna andelen förnybar el och växthusgasutsläpp per elområde.

3.1.3 Tillgängliggörande av information

Energiföretagen instämmer i Ei:s bedömning om att information lämpligen kan tillgängliggöras på Svenska kraftnäts webbplats alternativt i en gemensam lösning på transparensplattformen. Uppgiften som föreslås för de systemansvariga för distributionssystem - att på sina webbplatser informera om och länka till Svenska kraftnäts webbplats eller till transparensplattformen – är då rimlig och tillräcklig.

När det gäller kommissionens vägledning om att tillgängliggöra informationen via elmätarnas kundgränssnitt, är det positivt att Ei klargör att det i Sverige i nuläget inte finns några sådana tekniska möjligheter.

3.2.3 Inte tekniskt möjligt att tillgängliggöra information om egenanvändare och gemenskaper

Energiföretagen delar Ei:s bedömning att det för närvarande saknas tekniska förutsättningar för distributionsnätsföretagen att tillgängliggöra uppgifter om den förnybara el som produceras och matas in i elnätet av egenanvändare och energigemenskaper. Av bedömningen framgår även att samtliga redovisade alternativ för att skapa sådana förutsättningar skulle driva kostnader i storleksordningen flera miljarder. Ei:s inställning att inte ställa några krav i den delen är därför en naturlig konsekvens av de rådande förutsättningarna och något som Energiföretagen tillstyrker.

3.2.4 Tillgängliggörande gällande potentialen för efterfrågeflexibilitet

Angående potential för efterfrågeflexibilitet redogör Ei för en skyldighet som elnätsföretag redan har genom krav i Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2022:5) att skicka in uppgifter om batterilager till Ei. Om Ei, som det nämns i rapporten, kommer att offentliggöra dessa uppgifter anser Energiföretagen att det låter rimligt att elnätsföretagen inte behöver tillgängliggöra uppgifterna själva, utan att det kan räcka med en hänvisning till Ei:s webbplats.

Angående den här typen av uppgifter vill Energiföretagen klargöra följande. Elnätsföretagen har tillgång till mätvärden för energi som matas in i och ut ur det koncessionspliktiga nätet. Därutöver får nätföretagen tillgång till vissa uppgifter som anmäls av producenter och elanvändare. Statusen på uppgifterna om vilken utrustning som är ansluten bakom den aktuella anslutningspunkten, och förändringar av densamma, beror i stor utsträckning på producentens respektive elanvändarens anmälda uppgifter. Det kan finnas ett mörkertal på information i lägre spänningsnivåer där anslutande kunder inte följer rådande processer fullt ut.

3.3.4 Incitament för smarta nät ges i intäktsramsregleringen

I rapporten redogörs för de befintliga incitament som finns i nuvarande intäktsreglering. Avseende effektivt nyttjande av nätet är det incitamenten avseende nätförluster och jämn last som avses och det finns även ett tredje avseende kvalitet. Ei menar att den här typen av incitament kan stimulera åtgärder för smarta nät, vilket Energiföretagen på ett generellt plan kan instämma i. Ei fortsätter med en beskrivning av arbetet med vidareutveckling av intäktsregleringen och att ambitionen är ett incitament med fokus på att optimera de totala kostnaderna. Energiföretagen vill i det här sammanhanget poängtera vikten av samspel mellan samtliga incitament och även behovet av översyn av de befintliga incitamenten. Det måste säkerställas att incitamenten i praktiken styr i den riktning som avses och dessutom är möjliga att påverka. Detta är en viktig del i pågående arbete med utveckling av regleringsmodellen och är även en förutsättning för att de ska kunna utgöra incitament för utveckling av smarta nät.

4.1 Tillgängliggörande av information för att underlätta efterfrågeflexibilitet

Energiföretagen har ingen erinran mot förslaget om bemyndigande i svensk lagstiftning, avseende att meddela föreskrifter i enlighet med direktivets 20a.

4.2 Transmissionsnätsföretags skyldigheter gällande tillgängliggörande av information om andelen förnybar el och växthusgasutsläpp

Förslaget tillstyrks.

4.3 Distributionsnätsföretagens skyldigheter att tillgängliggöra uppgifter om potentialen för efterfrågefleksibilitet inom sitt eget ledningsnät

Förslaget tillstyrks med vissa reservationer:

- Distributionsnätsföretagen kommer avseende uppgifter om kundernas anläggningar ("bakom mätaren") alltid i stor utsträckning vara beroende av kundernas anmälda uppgifter.
- Tillgängliggörande av information utöver vad distributionsnätsföretagen normalt har tillgång till i den ordinarie elnätsverksamheten, bör undvikas eller åtminstone hållas till ett minimum. Detta med beaktande av att kostnader riskerar belasta kundkollektivet, när huvudprincipen i stället bör vara att den som får nytta av informationen står för kostnaden.
- Energiföretagen vill framhålla att om föreskrifter ska tas fram för att närmare precisera detaljerade krav i det här sammanhanget, är det av stor vikt att branschens erfarenheter tas tillvara i det arbetet.

Anders Thor

Näringspolitisk chef